

Maa-aines- ja ympäristönsuojelulain mukainen yhteislupa / Pirttikangas 931-412-5-84, Viitasaari

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 27.05.2025 § 33
319/11.01.00.02/2024

██████ hakee ympäristö- ja maa-aineslain mukaista yhteislupaa 85 000 k-m³ maa-aineksen ottamiselle sekä murskeen valmistukseen ja välivarastointiin. Lupaa haetaan 10 vuodeksi. Suunniteltu ottoalue sijaitsee Viitasaaren kaupungissa tilalla Pirttikangas 931-412-5-84.

Lisäksi haetaan lupaa aloittaa toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

HAKIJA

VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnassa 6.3.2024. Lupahakemusta on päivitetty 3.6.2024.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Toimintaan tulee hakea maa-aineslupa maa-aineksen ottamista varten sekä ympäristölupa, koska kysymyksessä on tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää (ympäristönsuojelulaki 27 §, liite 1, taulukko 2, kohdat 7 c ja 7 e) ja toiminta sijaitsee pohjavesialueella (ympäristönsuojelulaki 28§). Lupa-asia käsitellään ympäristönsuojelulain 47 a §:n mukaisena yhteislupana.

TOIMIVALTAINEN LUPAVIRANOMAINEN

Toimivaltainen lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (ympäristönsuojeluasetus 2 §, kohdat 6 a ja 6 b). Viitasaaren kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta.

OTTAMISALUE

Toiminta-alue sijoittuu hakija omistamalle kiinteistölle Pirttikangas 931-412-5-84. Ottoalue sijaitsee Suovanlahden kylän itäosassa. Istunmäki–Muikunlahti maantien itäpuolella. Viitasaaren keskustaan on matkaa linnuntietä 21 km ja maanteitse 43 km. Vesannon keskustaan on matkaa linnuntien 11 km ja maanteitse 15 km.

ALUEEN YMPÄRISTÖ

Alue kuuluu Pirttikankaan pohjavesialueeseen (0993112, 2E luokka). E-luokkaan kuuluvat pohjavesialueet, joiden pohjavedestä suojellut pintavesi- tai maaekosysteemit ovat suoraan riippuvaisia. Tietojen mukaan todetut pohjavesiekosysteemit käsittävät Iso-Nuottanen -lammen itäpuoliset lähteiköt tihkupintoineen (2 kpl). Lähteiköt sijaitsevat lähimmillään 620 m etäisyydellä eteläisestä ottoalueesta.

Lähin vesistö Pirttijärvi sijaitsee pohjoisen ottoalueen itäreunasta 200 metriä itään. Lähin luonnonsuojelualue sijaitsee alueelta 3,5 km lounaaseen.

Kulku alueelle tapahtuu olemassa olevia teitä pitkin Istunmäki-Muikunlahti maantielle.

Lähin talo sijaitsee eteläiseltä ottamisalueelta 550 m luoteeseen ja lähin vapaa-ajanasunto 650 metriä kaakkoon Pirttijärven rannalla.

ALUEEN SUUNNITTELUTILANNE

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa tai yleiskaavaa. Aluetta koskevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa alueelle kohdistuu merkinnät Biotalousalueen tukeutuva alue, matkailun ja virkistysalueen vetovoima-alue ja maakunnallisesti tärkeä pohjavesialue.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Maa-ainesten ottaminen

Lupaa haetaan 10 vuodeksi yhteensä 85 000 m³ :n maa-ainesten ottoon. Tällä suunnitelmalla suunniteltu ottamismäärä on alueen eteläosasta 40000 m³ ja alueen pohjoisosasta 45000 m³.

Suunnitelma-alueen pinta-ala on 6,28 ha ja ottamisalueen 3,80 ha.

Ottamisalueen eteläosan pinta-ala on 2,64 ha ja pohjoisosan 1,16 ha.

Ottamisalueet ovat jo avattu. Maa-aines alueella on pääosin soraa ja hiekkaa. Alueen pohjataso on aiemman luvan mukainen +127.3 m (N2000)

Suunnitelma-alue on kartoitettu uudiskartoituksena GPS-mittauksena ja drone-kartoituksena toukokuussa 2024. Koordinaatisto on ETRS-TM35FIN ja korkeustaso N2000.

Kalustona ottamisessa käytetään maa-ainesten ottamiseen tarvittavaa kuorma- ja kuljetuskalustoa. Alueella ei normaalin ottamistoiminnan aikana säilytetä öljyä eikä huolleta koneita. Kaivun aikana syntyvät jyrkät luiskat suojataan lippusiimalla. Alueen rajauspaalut, luiskamallit ja korkeushäkit rakennetaan luvan myöntämisen jälkeen.

Murskausaseman toiminta-aikana murskataan 1-2 toimintakertaa vuodessa, noin viikko kerrallaan. Murskausaseman sijoittelu muuttuu murskauksen edetessä. Hakija arvioi, että asemilla käytetään parasta ja taloudellisesti mahdollista tekniikkaa. Alueella tulee toimimaan eri urakoitsijoita, jotka tuovat omat laitteensa alueelle. Murskaus noudattaa samoja toimintamenetelmiä riippumatta urakoitsijasta. Murskettua tuotetaan arviolta keskimäärin 9 000 t/a ja maksimissaan 18 000 t/a

Alueen rintaukset, varastokasat ja toiminta-aluetta ympäröivä metsämaasto toimivat meluesteenä murskauksen edetessä. Varastokasojen sijoittelulla vähennetään meluhaittoja.

Koteloinneilla, pudotuskorkeuksien pienentämisellä ja vesikastelulla voidaan tehokkaasti vähentää ilmaan johtuvia pölypäästöjä. Käytettävä vesi tuodaan tarvittaessa tankkiautolla.

Kevyttä polttoöljyä säilytetään 2-vaippasäiliöissä vain murskausjaksojen aikana. Alueella työskenneltäessä kiinnitetään erityistä huomiota laitteiden ja koneiden kuntoon sekä öljyn ja polttoaineiden huolelliseen käsittelyyn. Alueelle varataan turvetta tai muuta öljynimeytysainetta riittävä määrä, jotta mahdollisen öljyvahingon sattuessa voidaan heti ryhtyä asianmukaisiin torjuntatoimenpiteisiin. Vahingoista ilmoitetaan heti valvovalle viranomaiselle sekä paikalliselle pelastusyksikölle.

Laitoksen toiminnasta pidetään käyttöpäiväkirjaa, joka tarvittaessa toimitetaan valvontaviranomaiselle.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Asian vireilläolosta on kuulutettu Viitasaaren kaupungin verkkosivuilla. Kuulutus on julkaistu 13.2.2025. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä 13.2.-22.3.2025. Niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, on lisäksi tiedotettu erikseen kirjeellä.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta on jätetty yksi muistutus ja yksi mielipide.

Muistutus 1

"Alueelle on Viitasaaren kaupungin ympäristölautakunta myöntänyt maa-ainesten ottoluvan 11.2.2014. Luvan vanhetessa haetaan alueelle nyt uutta lupaa. Maa-ainesten ottamissuunnitelman karttaliitteestä ilmenee, että alue laajenee kesäasuntoni suuntaan sekä Pirttijärven suuntaan, kun vertaa kuvia vuoden 2014 vastaaviin kuviin.

Yksilöidyt vaatimukset ja perusteet

1. Hakemuksessa esitetään, että lähin kesäasunto sijaitsee 650 metrin päässä kaakkoon Pirttijärven rannalla. Haluan muistuttaa, että loma-asuntoni sijaitsee karttaliitteestä mitattuna noin 550 metrin päässä tulevan eteläisen ottoalueen reunasta. Tältä osin mielestäni hakemuksessa on virhe.
2. Murskaustoiminta ja seulonta on tarkoitus lupahakemuksen mukaan siirtää ottamisen edetessä ottamisalueen laajenemissuuntaan eli loma-asuntoni suuntaan. Koska nykyinenkin murskaustoiminta kauempanakin on aiheuttanut merkittävää ja ikävää meluhaittaa kesäisin aamukuudesta iltakymmeneen, esitän, että mikäli lupa myönnetään, murskaustoiminta kesäkuukausina kielletäisiin kokonaan ja seulontatoiminta rajattaisiin ma-pe päivääikaan klo 8-17.

Maa-ainesten ottosuunnitelmassa hakija esittää, että toiminta-alueita ympäröivä metsämaasto toimii yhtenä meluesteenä. Huomautan, että tämä ympäröivä metsämaasto on viime vuosina rajusti harvennettu sekä osittain avohakattu, joten sen toimivuus meluesteenä on suhteellisen pieni eikä vähennä meluhaittaa.

3. Hakija esittää useassa kohdassa, että mitään suojelualueita ei ole alueen tuntumassa; lähin luonnonsuojelualue sijaitsee 3,5 km lounaaseen. Esitän huomioonotettavaksi lupaehtoja myönnettäessä maa-aineslaki 3§:n rajoitukset, jonka mukaan maainesten otto ei saa aiheuttaa:
  - kauniin maisemankuvan turmeltumista
  - luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista

Alueen lähituntumassa sijaitsee kaksi luonnonmuodostelmaa, joita voidaan pitää maa-aineslain tarkoittamina erikoisina ja harvinaisina luonnonesiintyminä. Esiintymää voidaan pitää erikoisena esimerkiksi, jos sen muoto, rakenne tai syntyhistoria eroavat alueen muista vastaavista esiintymistä.

Näitä kahta, pientä ja isoa "Akanhautaa" on epäilty meteoriitin aiheuttamiksi ja joka tapauksessa niitä on pidettävä erikoisina ja

harvinaisina luonnonesiintyminä, vaikka ne eivät meteoriitin aiheuttamia olisikaan.

Lupahakemuksen kartalta mitattuna ne sijaitsevat nyt toinen 70 metrin ja toinen alle 200 metrin päässä kaakkoon laajenetun pohjoisen ottoalueen reunasta. Lupaa myönnettäessä on varmistettava, että itse esiintymät sekä ympäröivä maisema säilyy turmeltumattomana.

Maa-ainesten ottamissuunnitelmassa ei ole tuotu esille ottoalueella pesiviä törmäpääskyjä, jotka ovat luonnonsuojelulain 69 §:n mukaan rauhoitettuja ja erittäin uhanalainen laji. Törmäpääskyjen pesät ovat lailla suojattuja myös pesimäkauden ulkopuolella.

Ottoalueen jo aikaisemmin laajentuessa pesät on ainakin osittain jo hävitetty. Lupaa myönnettäessä luonnonsuojelulain 69 ja 70 §:ien velvoitteiden noudattaminen on varmistettava ja kirjattava lupaan.”

Mielipide 1

” - Murskauksen meluhaitat ovat olleet pienet ja yleensä lyhytaikaiset, etenkin kun murskausta on suoritettu soranottoalueen pohjalla.

- Seulonnasta meluhaitat ovat olleet olemattomat.

- Harvalukuiselle linnulle, törmäpääskyille, ehdottaisin pesintäajan rahoitusta sille soranottorinteelle, missä kulloinkin pesivät. Samoin toivoisin, että luvan jälkeen törmäpääskyille jätettäisiin riittävä pystysuora rintuus pesinnän mahdollistamiseksi myös myöhemmin, siis pätäkä aluetta jätettäisiin sellaisenaan olemaan.”

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto kunnan

terveydensuojeluviranomaiselta ja Keski-Suomen ELY-keskukselta.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristötoimen ympäristöterveystarkastaja on antanut hakemuksesta terveydensuojeluviranomaisen lausunnon 25.11.2024, jossa todetaan seuraavaa:

”Viitasaaren kaupungin terveydensuojeluviranomaisen lausuntona totean seuraavaa.

Melu

Toiminta, murskaus ym. tapahtuu melun leviämisen kannalta haastavalla alueella. Melusta johtuvaa haittaa voi vähentää ja rajoittaa seuraavilla määräyksillä

- Meluavimpia toimintoja ei sallita keskikesällä, arkipyhinä ja Joulun aikaan.
- Päivittäinen toiminta-aika rajataan arkisin klo 7-22 välille, kuten hakemuksessa pitkälti on tehtykin.
- Toiminnanharjoittajan tulee tarvittaessa kustannuksellaan toteuttaa puolueeton melumittaus.

Suojauksissa, laitoksen sijoittelussa sekä ympäristölupamääräyksissä tulee huomioida murskausasetuksen (800/2010) toiminnan sijoittamiseen ja meluun liittyvät määräykset (3§, 6§, 7§ ja 8§ ja 13§).

Pöly

Pienhiukkaspitoisuus ei saa ylittää asutulla alueella Valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta 79/2017 annettuja terveyshaittojen ehkäisemiseksi annettuja raja-arvoja.

- Tarvittaessa toiminnanharjoittajan tulee kustannuksellaan toteuttaa puolueeton ilmanlaadun mittaus.

Laitoksen suojauksissa, sijoittelussa sekä ympäristölupamääräyksissä tulee huomioida em murskausasetuksen (800/2010) toiminnan sijoittamiseen ja pölyyn liittyvät määräykset (4§).

Pohjavesiensuojelu

Toiminnassa ja ympäristöluvassa tulee huomioida Vna 800/2010 kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (ns murskausasetuksen) määräykset maaperän ja pohjaveden suojelusta (9§).

Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on heti ryhdyttävä toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi, joten toimijalla on oltava imeytysainetta. Päästöstä on välittömästi ilmoitettava kunnan öljy- ja kemikaalivahinkojen torjuntaviranomaiselle.”

Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto

Keski-Suomen ELY-keskus on antanut hakemuksesta 14.11.2024 päivätyn lausunnon, jossa todetaan seuraavaa:

" Lähtökohtaisesti ELY-keskus katsoo, että maa-ainelain mukainen lupa hakemuksen mukaiseen maa-ainesten ottamiseen on myönnettävissä, ottaen huomioon lupahakemuksen mukainen alin ottotaso.

Lupahakemuksen mukaisesti toteutettuna pohjavesipinnan yläpuolelle jätettävä suojakerrospaksuus on riittävä pohjaveden suojelemiseksi.

ELY-keskuksen tarkastuskäynnillä Pirttikankaan sora-alueelle 17.4.2024 havaittiin maa-ainesten ottamisluvan (11.2.2014 § 14) mukaisen alimman ottotason (+ 127,3 m N2000) alituksia pohjoisella ottoalueella. Lisäksi tarkastuskäynnillä havaitun pohjavesipinnan tason perusteella, ottamisluvan edellyttämä neljän metrin suojakerrospaksuus pohjavesipinnan yläpuolella, ei ole toteutunut.

ELY-keskus toteaa, että edellisen maa-ainesten ottamisluvan lupamääräyksiä on rikottu yllä kuvatulla tavalla ottamalla maa-aineksia liian syvälle ja siten myös liian läheltä pohjavesipintaa. Edellä esitetyn johdosta ELY-keskus katsoo, että pohjavesipinnan suojakerrospaksuus on luvan vastaisen ottamisen seurauksena tällä hetkellä riittämätön suojaamaan alueen pohjavettä ja alueella tapahtuva maa-ainesten ottotoiminta saattaisi aiheuttaa maa-ainelain 3 §:ssä tarkoitettuja huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa (pohjavedessä) taikka muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun vaarantumista. Maa-ainelain mukaisen uuden luvan myöntäminen edellyttää, että liian syvälle otettu alue tulee täyttää luvan mukaiseen tasoon, jotta pohjavedelle mahdollisesti aiheutuvat haitalliset vaikutukset vältetään.

Ottosuunnitelmassa esitetyn lisäksi ottotoiminnassa tulee huomioida seuraavat seikat:

- Alueen alin sallittu ottotaso on haetun mukaisesti +127,3 m N2000, kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän havaitun pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.

- Valvonnan helpottamiseksi tulee alueelle asentaa riittävästi alinta ottotasoa osoittavia, selvästi näkyviä korkeusmerkkejä (vähintään kolme kolmiopukkia). Myös ottamis- ja kaivualueen rajat tulee merkitä selvästi maastoon. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottoalueelle tulee sijoittaa selkeä taulu, josta ilmenee mm. maa-ainesluvan haltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja i

- Ottoalueen sijaitessa pohjavesialueella tulee pohjaveden laatua seurata alueella sijaitsevasta näytteenottoon soveltuvasta pohjaveden havaintoputkesta. Tarvittaessa alueelle tulee asentaa uusi pohjaveden havaintoputki (PEH tai PVC -putki, jonka halkaisija on vähintään 50 mm. Havaintoputken siiviläosan tulee ulottua riittävän syväälle pohjavesivyöhykkeeseen, mielellään kallioon asti). Havaintoputken tiedot sisältävä putkikortti tulee toimittaa kunnan maa-ainesten oton valvojalle ja ELY-keskukselle. Pohjavesinäytteestä tutkitaan ennen toiminnan jatkamista, päätyttyä ja kolmen vuoden välein, haju, pH, sähkönjohtavuus, happi, nitraatti, kloridi, sulfaatti, kalsium, magnesium, natrium, TOC, COD(Mn), kiintoaine sekä liukoiset metallit: arseeni, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, rauta ja mangaani. Lisäksi öljyhiilivedyt C10-C40.

- Lisäksi alueen läheisyydessä sijaitsevasta havaintoputkesta tulee havaita pohjavesipinnan korkeus neljä kertaa vuodessa (talvi, kevät, kesä ja syksy).

- Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta. Jos öljyä tai muuta pohja- ja pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Viitasaaren kaupungin öljyvahinkojen torjuntaviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi.

- Alueen loppumuotoilu suoritetaan suunnitelman mukaisesti. Luiskat muotoillaan vähintään kaltevuuteen 1:3. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualan ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin yhteydessä kasvualustan muodostamiseen (suositeltu varastointiaika enintään kolme vuotta). Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu.

- Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäinen kerran 30.9.2027 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-aineston valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

- Sorakuoppien reunoille voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen/EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulee jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset suojattaisiin aitaamalla.

Myös muilta osin maa-ainesten otossa tulee huomioida ympäristöministeriön ohjeistus (Maa-ainesten ottaminen, opas ainesten kestäväan käyttöön. Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30).

-Kivenlouhinnassa ja murskaustoiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetusta (ns. Muraus-asetus) kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010). Myönnettävässä ympäristöluvassa asetuksen säädöksiä on käytettävä ympäristönsuojelullisina vähimmäisvaatimuksina.

Hakemuksen mukaan lähin asutus sijaitsee 550 m ja vapaa-ajan asutus 650 m etäisyydellä. ELY-keskus katsoo, että vaikka etäisyys häiriintyviin kohteisiin on yli 500 m, tulee päivittäisissä toiminta-ajoissa, myös rikotuksen ja poraamisen osalta, lähtökohtaisesti noudattaa Muraus-asetuksessa annettuja toiminta-aikoja.

Muraus-asetuksen (VNa 800/2010) 8 §:n 2 momentin mukaan ympäristöluvassa voidaan erityisistä syistä sallia kuormaus ja kuljetus lauantaisin kello 7.00 - 18.00 välisenä aikana. Hakemuksessa esitetään kuormaamista ja kuljetusta tapahtuvaksi myös lauantaisin 6.00 - 22.00 välisenä aikana. Hakemuksessa ei ole esitetty erityistä syytä lauantaian aikaisille kuormauksille ja kuljetuksille, minkä johdosta ympäristöluvassa ei siten tulisi sallia lauantaian aikaista toimintaa.

-Lisäksi toiminnassa tulisi huomioida Suomen ympäristökeskuksen Suomen ympäristö –julkaisusarjan julkaisussa 25/2010 "Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT) – Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa" esitetyt parhaat käyttökelpoiset tekniikat (BAT, best available techniques) sekä parhaat ympäristökäytännöt (BEP, best environmental practice).

-Toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Meluntorjunnassa on huomioitava Muraus-asetuksen 6§ ja pölyntorjunnassa asetuksen 4§ "

Luvanhakijan vastine saapuneisiin lausuntoihin sekä muistutukseen
"Olen luvanhakijana yhteislupahakemuksessa kiinteistölle Pirttikangas 931-412-5-84, Viitasaari.

En vastaa muistutukseen/mielipiteeseen, joka on päivätty Kuopiossa 11.3.2025, koska se on jätetty nimettömänä.

Huomautan, että Viitasaaren kaupunki on veloittanut vuosittain tarkastusmaksua. Minua ei ole tarkastuksiin kutsuttu, eikä tarkastuksista ole toimitettu pöytäkirjaa tai muuta tiedonantoa. Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnossa 24.1.2014 lukee, että tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainestönoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja.

Huomautan, että soranottoalueen ennallistaminen on suoritettu myöhään syksyllä/alkutalvena 2024. Näin ollen tilanne on erilainen kuin tarkastuspäivänä 17.4.2024 tai kesällä tai alkusyksystä 2024, joten alueen tarkastaminen tulisi suorittaa uudelleen, kun lumet ovat sulaneet."

Oheismateriaali:

- sijaintikartta (esitetään kokouksessa)
- suunnitelmakartta (esitetään kokouksessa)

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 459 6815

Ympäristölautakunta myöntää hakijalle maa-aineslain sekä ympäristönsuojelulain mukaisen yhteisluvan haettuun kokonaismäärältään 85 000 m³ maa-aineksen ottamiseen sekä kiviaineksen murskaukseen kiinteistölle Pirttikangas 931-412-5-84, Viitasaari.

Lupa myönnetään 10 vuodeksi. Hakemuksessa, 16.5.2024 päivätyssä ottosuunnitelmassa ja sen liitteissä esitetyn lisäksi tulee maa-aineksen ottamisessa ja murskauksessa noudattaa seuraavia määräyksiä:

Lupamääräykset

1. Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee ottamisalueen rajat merkitä selvästi maastoon sekä ottoalue suojata riittävän korkealla ja sään kestävällä aidalla. Alueelle tulee sijoittaa riittävä määrä korkeusmerkkejä, joista ottotason arviointi on mahdollista suorittaa. Ottamisalueelle tulee pystyttää selkeä taulu, josta ilmenee luvanhaltijan / urakoitsijan yhteystiedot ja luvan voimassaoloaika. Merkinnät tulee tehdä ennen ottotoiminnan aloittamista.

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee edellisellä lupakaudella liian syväälle otettu alue täyttää luvan mukaiseen tasoon, jotta pohjavedelle mahdollisesti aiheutuvat haitalliset vaikutukset vältetään. Täyttämisen jälkeen valvontaviranomaiselle tulee toimittaa mittauspöytäkirja, josta näkyy mittaustiedot kattavasti liian syväälle otetun alueen osalta.

Ennen toiminnan aloittamista alueella on pidettävä aloitustarkastus, jossa käydään läpi lupaan liittyvät asiat.

2. Alin sallittu ottotaso on +127,30 (N2000), kuitenkin vähintään neljä metriä ylimmän havaitun pohjavesipinnan yläpuolella. Ottotason alapuolisia massanvaihtoja tai pohjaveden asemaa muuttavaa kaivua ei sallita.
3. Ennen toiminnan aloittamista alueella olevasta pohjavesiputkesta tulee ottaa vesinäyte, josta tulee tutkia haju, pH, sähkönjohtavuus, happi, nitraatti, kloridi, sulfaatti, kalsium, magnesium, natrium, TOC, COD(Mn), kiintoaine, arseeni, kromi, kupari, lyijy, nikkeli, sinkki, rauta ja mangaani sekä öljyhiilivedyt C10-C40.

Näyte tulee ottaa ennen toiminnan aloittamista, toiminnan päätyttyä sekä kolmen vuoden välein toiminnan aikana.

Vesinäytteiden otossa tulee käyttää akkreditoitua näytteenottajaa ja analysoinnissa sertifoitua laboratoriota.

Pohjavesipinnan korkeus tulee mitata neljä kertaa vuodessa.

Pohjavesipinnan korkeuden mittaustulokset sekä pohjavesinäytteiden tulokset tulee toimittaa valvontaviranomaiselle vuosittain maaliskuun loppuun mennessä.

Tarvittaessa alueelle tulee asentaa uusi pohjaveden havaintoputki (PEH tai PVC -putki, jonka halkaisija on vähintään 50 mm. Havaintoputken siiviläosan tulee ulottua riittävän syvälle pohjavesivyöhykkeeseen, mielellään kallioon asti). Havaintoputken tiedot sisältävä putkikortti tulee toimittaa kunnan maa-ainesten oton valvojalle ja ELY-keskukselle.

4. Toiminnan ajalliset rajoitukset

Murskaaminen on sallittu arkipäivisin klo 7–22

Rikotus on sallittu arkipäivisin klo 8–18

Kuormaaminen ja kuljetus on sallittu arkipäivisin klo 6–22

Murskaus- ja louhintatoimintaa ei saa harjoittaa pyhäpäivinä eikä joului-, uudenvuoden- tai juhannusaattona. Murskausta ei saa harjoittaa 1.6.-31.8. eikä 22.12.-31.12. välisenä aikana.

5. Meluhaittojen ehkäisy

Toiminnasta aiheutuva melu ei saa häiriölle alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (VNp 993/1992) säädetyt ulkomelun ohjearvoja vakituisen asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7–22) 55 LAeq ja yöohjearvoa (klo 22–7) LAeq 50 dB sekä loma-asumiseen käytettävillä alueilla päiväohjearvoa (klo 7–22) 45 dB ja yöohjearvoa (klo 22–7) 40 dB. Toiminta tulee sijoittaa alueella siten, että kaivannon reunat ja varastokasat ehkäisevät mahdollisimman tehokkaasti melun leviämistä häiriintyvien kohteiden suuntaan. Haitallista melua on torjuttava koteloinein, kumituksin ja muilla vastaavasti ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on tarvittaessa rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen.

Jos määrättyjen meluohjearvojen ylittymistä on syytä epäillä, tulee luvan saajan valvontaviranomaisen vaatiessa teettää kustannuksellaan melumittaus lähimmillä asuinkiinteistöillä toiminnan aikana. Mittausten niin osoittaessa on ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin meluhaittojen vähentämiseksi ohjearvojen mukaiselle tasolle. Tarvittaessa melumittaus on tehtävä viranomaisen niin määrätessä myöhemmin uudelleen.

6. Pölyhaittojen ehkäisy

Toiminnan aiheuttama pölyhaitta ei saa ylittää lähimmällä asumiseen käytettävällä alueella hengitettävien hiukkasten (PM10) osalta raja-arvoa 50 µg/m³, 24 h keskiarvona mitattuna. Tarvittaessa, mikäli on aihetta epäillä raja-arvon ylittyvän, toiminnanharjoittajan on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen määräyksestä tehtävä pölypäästöön liittyvä mittaus. Pölyhaittoja tulee tarpeen mukaan ehkäistä kastelemalla tai koteloidamalla laitteistot tai muulla vastaavalla menetelmällä.

7. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi alueella on kielletty. Alueella ei saa käyttää huonokuntoisia koneita tai ajoneuvoja. Autojen ja koneiden säilytys ja huolto on alueella kielletty, ellei ympäristön pilaantumisvaara ole poistettu

asianmukaisilla tiloilla tai suojarakenteilla. Myös koneiden ja autojen tankkaus tulee järjestää siten, ettei siitä aiheudu öljy- tai polttoainepäästöjen vaaraa. Lisäksi pohjaveden puhtaana säilymiseksi on huolehdittava siitä, että pohjavedelle vahingollisten aineiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta ja varovaisuutta.

8. Jos öljyä tai muuta pohja- tai pintaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava Keski-Suomen pelastuslaitokselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen estämiseksi. Vahinko- ja onnettomuustilanteita varten on alueelle varattava riittävä määrä imeyttämismateriaalia, kuten turvetta.
9. Alueelle ei saa jättää roskaa, jätettä eikä tarpeettomia rakenteita tai esineitä. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee kerätä omiin keräysastioihinsa ja toimittaa asianmukaiselle vastaanottajalle ensisijaisesti hyötykäyttöön. Vaaralliset jätteet kuten öljyiset jätteet tulee varastoida omissa selkeästi merkityissä astioissaan ja säilyttää suljetussa tilassa, huoltovaunussa tai kontissa ennen toimittamista hyväksytyyn vastaanottoon.
10. Urakoitsijat ja toimintapaikalla toimiva henkilöstö tulee perehdyttää tämän ympäristösuojelulain ja maa-aineslain mukaisen yhteisluvan ehtojen sekä vahinkotilanteiden varalle. Henkilöstön käytössä tulee olla toimintaohjeet vahinkotilanteiden varalle. Onnettomuus- ja häiriötilanteita varten toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön yhteystiedot tulee toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
11. Toiminnanharjoittajan tulee seurata toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) kehittymistä ja parhaiden ympäristökäytäntöiden (BEP) kehittymistä sekä varautua niiden käyttöönottoon.
12. Ennen kunkin toimintajakson aloittamista murskausasema esitetään toimintakunnossa ja ilmoitetaan työmaavastuuhenkilöiden tiedot ympäristönsuojeluviranomaiselle.
13. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa laitoksen toiminnasta, tuotantomääristä, toiminnassa syntyvistä jätelajeista, jätemääristä ja niiden toimituspaikoista sekä poikkeuksellisista tilanteista.

Yhteenveto laitoksen tarkkailusta ja kirjanpidosta on toimitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle vuosittain tammikuun loppuun mennessä.

14. Alueen loppumuotoilu suoritetaan suunnitelman mukaisesti. Luiskat muotoillaan vähintään kaltevuuteen 1:3. Alueen jälkitasauksessa, jälkiverhoilussa ja yleisessä siistimisessä ei saa käyttää pohjavettä vaarantavia materiaaleja. Pintamaat tulee varastoida kaivualueen ulkopuolelle siten, että ne voidaan käyttää maisemoinnin

yhteydessä kasvualustan muodostamiseen (suositeltu varastointiaika enintään kolme vuotta). Alueelle istutetaan mäntyä tai koivua (2500 kpl/ha) niille osille, joille ei luontaista taimettumista tapahdu.

Maa-ainesten ottaminen ja alueen jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä vaiheittain ottamisen edistyessä. Vaiheittainen alueen maisemointitöiden tarkastus tulee tehdä kahden vuoden välein syksyisin, ensimmäinen kerran 30.9.2027 mennessä. Tarkastuksessa tulee olla läsnä luvanhaltija, kunnan maa-ainesoton valvoja sekä tarvittaessa ELY-keskuksen edustaja

15. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja lopettamisesta sekä toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on selvitettävä tarvittavat ympäristönsuojelutoimet, jotka alueella on tarpeen tehdä.
16. Sorakuoppien reunoille voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (lajin uhanalaisuusluokka: erittäin uhanalainen/EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen on kiellettyä. Ottamisalueen jälkihoitoa tehtäessä pesimäalue tulee jättää luonnontilaan. Sortumavaaran vuoksi näissä tapauksissa alueelle jäävät jyrkät rintaukset tulee suojata aitaamalla.

Toiminnan aloittamislupa ennen päätöksen lainvoimaisuutta:

Lupa toiminnan aloittamiseksi ennen päätöksen lainvoimaisuutta myönnetään.

Vakuuden määrääminen:

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tulee hakijan antaa 24200 euron vakuus lupamääräysten noudattamiseksi. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Samaa vakuutta voidaan käyttää niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet

Hakemuksen ja lupamääräysten mukaan tehtävän ottamisen ei katsota aiheuttavan maa-aineslain 3 §:n tarkoittamia haitallisia seurauksia. Luvan myöntämisestä ei katsota aiheutuvan ympäristönsuojelulain 49 §:n tarkoittamaa haitallista seurausta tai sen vaaraa, vaan tämän hetkisen tiedon mukaan luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka

luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty, kun toimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla. Hakemuksessa ja suunnitelmissa esitetty toiminta on järjestetty murskaustoiminnan yleisesti käytössä olevien hyvien toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Ympäristölautakunta katsoo, että kun toimintaa harjoitetaan hakemuksessa esitetyllä tavalla ja noudatetaan tässä luvassa annettuja määräyksiä, toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu luvan myöntämisen esteenä olevaa terveys haittaa, merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, kiellettyä maan tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 3 §:n mukaan kivenmurskaamo on sijoitettava siten, että sen etäisyys asuinrakennukseen ja loma-asumiseen käytettävään rakennukseen on vähintään 300 metriä. Tämä etäisyys kohteessa täyttyy.

Laitos sijoittuu 2E-luokan pohjavesialueelle. Välittömässä läheisyydessä ei ole yksittäisiä talousvesikaivoja eikä vesistöjä.

Tuotantoalueella ei ole erityisiä luonnonarvoja eikä luonnonsuojelulain perusteella erityisesti suojeltavia lajeja ja luontotyypppejä. Toiminnasta mahdollisesti aiheutuva maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaara voidaan estää annetuilla määräyksillä.

Rajoituksilla on haluttu varmistaa, että toiminnasta ei aiheutuisi alueen asukkaille kohtuutonta räsitusta, terveyshaittaa tai viihtyisyshaittaa. Haittojen rajoittamiseksi on asetettu toiminta- ja aikarajoituksia sekä annettu määräyksiä toiminnan sijoittamisesta, suojauksesta sekä tarkkailusta. Annetut lupamääräykset ovat tarpeellisia, jotta toiminnasta aiheutuva ympäristön pilaantumisen vaara sekä ottamisen vahingollinen vaikutus jää mahdollisimman vähäiseksi, eikä siitä aiheudu haittaa tai vaaraa.

Ottamisen aloittaminen ennen päätöksen lainvoimaisuutta voidaan sallia, koska kyseessä ei ole uusi maa-ainesten ottoalue.

Lausuntojen, muistutuksen ja mielipiteen huomiointi
Saapuneet lausunnot, muistutus ja mielipide on otettu huomioon lupaharkinnassa ja lupamääräyksissä.

Lupamääräysten 1–18 yksilöidyt perustelut

Lupamääräykset 1-3

Lupamääräykset on annettu haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi.

Lupamääräykset 4-5

Meluhaittojen ehkäisemiseksi on rajoitettu toiminta-aikoja sekä määrätty melupäästöä koskevista rajoista ja suojauksista ja meluvaikutuksen tarkkailusta.

Lupamääräys 6

on annettu pölyhaittojen ehkäisemiseksi. Asuinalueilla on määrätty pölypäästöä koskevista rajoista ja suojauksista ja pölyvaikutuksen tarkkailusta.

Lupamääräykset 7-8

Määräykset on annettu pohja- ja pintaveden sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 9

Määräys on annettu asianmukaisen jätehuollon turvaamiseksi ja alueen roskaantumisen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 10

Määräykset on annettu poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumiseksi.

Lupamääräys 11

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa koskeva määräys on annettu ympäristönsuojelulain nojalla.

Lupamääräykset 12-13, 15

Määräykset on annettu valvonnan toteuttamiseksi ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 14

Lupamääräys on annettu maaperän pilaantumisen- ja maisemahaitan välttämiseksi ja rajoittamiseksi sekä alueen turvallisuuden varmistamiseksi ottotoiminnan päättymisen jälkeen.

Lupamääräys 16

Lupamääräys on annettu luonnonsuojelulain mukaisen uhanalaisen eläin lajin säilymisen turvaamiseksi.

MAININTA LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMISESTA

Jos asetuksella annetaan tämän lain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassa olosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

LUVAN VOIMASSA OLO

Lupa on voimassa 31.5.2035 saakka.

Jos lupavelvollinen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi lupa. Tämä päätös on määräaikana voimassa, kunnes uusi lupapäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaan.

Tarkastusmaksu

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksan mukaisesti tarkastusmaksuksi määrätään 3054,60 euroa. Maksuun lisätään hakemuksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut ja asianosaisten kuulemiskulut.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3-6, 10-13, 19-20 ja 23 §.

VNA maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1, 6 ja 7 §.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 27, 42, 43, 44, 47a, 48, 49, 52, 53, 58, 62, 66, 70, 83 - 87, 96, 190 ja 191 §.

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 2 ja 11 - 15 §.

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69 §

Jätelaki (646/2011) 12, 13, 15, 72, 118 §.

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992).

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (38/2011).

Pohjoisen Keski-Suomen Ympäristöpalveluiden maa-ainestaksa (Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 4.3.2025 § 10).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Käsittelymaksuun saa hakea valittamalla muutosta samoin kuin pääasiaan. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä. Päätökseen liitetään valitusosoitus.

Päätös	Hyväksyttiin.
Muutoksenhaku	Hallintovalitus
Toimenpiteet	Ote hakija, muistutuksen tekijät, Keski-Suomen ely-keskus, kuulutus tiedoksi muille asianosaisille sekä julkaisu Viitasaaren verkkosivut